

Katedra Fizjologii i Patofizjologii Człowieka

Harmonogram zajęć: Ćwiczenia z przedmiotu „ANATOMIA”

Rok akademicki: 2025/2026; semestr: zimowy,

Kierunek Położnictwo; rok: I

Lokalizacja: ul. Warszawska 30, Uniwersytecki Szpital kliniczny, Centrum Behringa, parter, sala 19 i 20

s. 19 – mgr Ewa Bejer-Oleńska, dr hab. Judyta Juranek

s. 20 – dr Anna Wojciechowska

Data	Temat
PON 6.10.2025 CZW 9.10.2025	Ćwiczenie 1 (3): Regulamin i przepisy BHP oraz sylabus przedmiotu. Wstęp do anatomii człowieka. Wstęp do wybranych zagadnień dotyczących budowy miednicy kostnej. SZCZEGÓŁOWA TREŚĆ: Wstęp do Anatomii człowieka, podstawy mianownictwa anatomicznego, opisu ciała człowieka w przestrzeni oraz wzajemnych stosunków struktur anatomicznych w obrębie ciała (pozycja anatomiczna, osie i płaszczyzny ciała, linie ciała, miana dotyczące kierunku i położenia); kości i ich połączenia (podział kości, klasyfikacja połączeń kości, klasyfikacje stawów, główne i dodatkowe elementy stawu, rodzaje ruchów w stawie). Wstęp do wybranych zagadnień dotyczących budowy miednicy kostnej. Kość krzyżowa, guziczna i parzysta kość miedniczna: elementy strukturalne kości i charakterystyczne punkty kostne. Rama kostna miednicy i podział umowny przestrzeni jamy miednicy na miednicę większą i mniejszą. Połączenia kości w obrębie miednicy: kościorosty, więzozrosty, chrząstkozrosty i stawy miednicy. Cechy płciowe miednicy kostnej żeńskiej i męskiej. Zagadnienia topograficzne: linia graniczna.
PON 13.10.2025 CZW 16.10.2025	Ćwiczenie 2 (3): Budowa anatomiczna miednicy kostnej i dna miednicy. SZCZEGÓŁOWA TREŚĆ: Miednica kostna – dokończenie. Podstawowe wymiary zewnętrzne miednicy, płaszczyzny i wymiary miednicy mniejszej (przypomnienie punktów kostnych miednicy). Anatomia powierzchniowa: punkty orientacyjne i struktury wyczuwalne palpacyjnie, podstawy anatomii palpacyjnej punktów kostnych miednicy mniejszej i większej. Zagadnienia topograficzne: linia graniczna (przypomnienie); wymiary i płaszczyzny miednicy; otwór kulszowy większy (otwór nadgruszkowaty i podgruszkowaty) i mniejszy (ich ograniczenia i zawartości), przestrzenie potencjalne o istotnym znaczeniu - dół kulszowo-odbytowy, kanał sromowy. Dno miednicy: mięśnie dna miednicy, mięśnie przepony miednicy, mięśnie przepony moczowo-płciowej; różnice płciowe w budowie dna miednicy. Unerwienie i unaczynienie dna miednicy. Splot lędźwiowo-krzyżowy i jego gałęzie długie: cz. lędźwiowa, cz. krzyżowa, położenie i budowa ogólna oraz nerwy długie obu części (n. udowy, n. zasłonowy, n. płciowo-udowy, n. biodrowo-podbrzuszny, n. biodrowo-pachwinowy, n. skórny boczny uda, n. kulszowy, n. sromowy, n. pośladkowy górny, n. pośladkowy dolny, n. skórny tylny uda). Anatomia kliniczna: przepukliny miedniczne, praktyczna strona znajomości wymiarów miednicy. WEJŚCIÓWKA! – do zakresu treści na wejściówce należy: pozycja anatomiczna, osie i płaszczyzny ciała.
PON 20.10.2025 CZW 23.10.2025	Ćwiczenie 3 (3): Układ rozrodczy żeński. Gruczoł sutkowy, grupy węzłów chłonnych i drogi odpływu chłonki z sutka. Gruczoł tarczowy i gruczoły przytarczyczne. Układ rozrodczy męski. SZCZEGÓŁOWA TREŚĆ: Układ rozrodczy żeński. Narządy płciowe żeńskie: wewnętrzne (jajnik, jajowód, macica, pochwa) i zewnętrzne (srom niewieści, łechtaczka); aparat więzadłowy macicy, więzadła jajnika; przymacice; unerwienie i unaczynienie narządów miednicy (tętnica biodrowa wewnętrzna i jej gałęzie trzewne, tętnica jajnikowa); topografia i syntopia narządów, zmiany topografii narządów podczas ciąży, kanał rodny. Gruczoł sutkowy – budowa anatomiczna, główne grupy węzłów chłonnych i drogi odpływu chłonki z sutka. Gruczoł tarczowy: położenie, budowa, unaczynienie. Gruczoły przytarczyczne.

Sporządziła: dr Anna Wojciechowska 25.09.2025 r.

	Układ rozrodczy męski. Narządy płciowe męskie: wewnętrzne (jądra, powrózek nasienny, nasieniowód, pęcherzyki nasienne, gruczoł krokowy, gruczoł opuszkowo-cewkowy) i zewnętrzne (prącie, moszna, cewka moczowa męska); topografia narządów. Anatomia kliniczna: blokada nerwu sromowego, episiotomia - nacięcie krocza, ciąża pozamaciczna, fizjologiczne i patologiczne zmiany morfologiczne dotyczące jajników oraz macicy w trakcie ontogenezy w okresie postnatalnym, niedrożność jajowodu i jej potencjalne przyczyny, nowotwór sutka – kwadranty, drogi przerzutu, anatomiczne podstawy konikotomii i tracheotomii. WEJŚCIÓWKA!
PON 27.10.2025 CZW 30.10.2025	Ćwiczenie 4 (3): Jama brzuszna. Przestrzeń zaotrzewnowa. SZCZEGÓŁOWA TREŚĆ: Ściany jamy brzusznej (mięśnie brzucha, pochewka mięśnia prostego brzucha, kresa biała, więzadło pachwinowe), powierzchnia wewnętrzna przedniej ściany jamy brzusznej (fałd pępkowy pośrodkowy, przyśrodkowy i boczny). Podział i narządy wewnętrzne jamy brzusznej. Otrzewna: krezka jelita cienkiego, krezka okrężnicy, sieć mniejsza i większa; stosunek narządów do otrzewnej - położenie narządów wewnątrz- i zewnątrzotrzewnowe. Układ pokarmowy – część brzuszna przewodu pokarmowego: podział, budowa i topografia; część nadokrężnicza przewodu pokarmowego (przełyk, żołądek, jelito cienkie), część gruczołowa (wątroba, wrota wątroby, więzadło obłe wątroby, więzadło sierpowate wątroby, trzustka); pęcherzyk żółciowy; drogi żółciowe zewnątrzwątrobowe; jelito cienkie (dwunastnica, jelito czcze i kręte) i część podokrężnicza układu pokarmowego: jelito grube (kątnica, okrężnica wstępująca, poprzeczna, zstępująca i esowata), odbytnica, kanał odbytu; stosunek do otrzewnej. Unaczynienie i unerwienie nadokrężniczej części (pień trzewny i jego gałęzie, tętnica krezkowa górna, żyła wrotna wątroby, żyła śledzionowa, żyła krezkowa górna i dolna) i podokrężniczej części przewodu pokarmowego (tętnica krezkowa górna i dolna – odgałęzienia unaczyniające poszczególne odcinki jelita grubego, unaczynienie odbytnicy) Przestrzeń zewnątrzotrzewnowa (narządy – ich budowa i topografia): nerka, miedniczka nerkowa, nadnercze, część brzuszna aorty i jej gałęzie parzyste i nieparzyste, żyła główna dolna i jej najważniejsze dopływy, moczowód, pęcherz moczowy. Porównanie budowy cewki moczowej męskiej i żeńskiej. Przestrzeń zaotrzewnowa i podotrzewnowa – zawartość, topografia i syntopia narządów. Anatomia powierzchniowa: okolice brzucha (podział na 4 i 9 okolic). Anatomia kliniczna: przepukliny, ich rodzaje, przyczyny powstawania (przepuklina wrodzona, nabyta, prawdziwa, rzekoma, fizjologiczna, udowa, pachwinowa, kresy białej, pępkowa), i występowanie na różnych etapach rozwoju ontogenetycznego organizmu, ostry a przewlekły ból brzucha, żylaki odbytu, zapalenie wyrostka robaczkowego. WEJŚCIÓWKA!
PON 3.11.2025 CZW 6.11.2025	Ćwiczenie 5 (3): Kończyna dolna. SZCZEGÓŁOWA TREŚĆ: Kość obręczy kończyny dolnej (przypomnienie): kość miedniczna (kość biodrowa, łonowa i kulszowa) i ich połączenia (kośćciorosty, chrząstkozrosty i więzozrosty miednicy, spojenie łonowe). Część wolna kończyny dolnej: kości uda i podudzia - kość udowa, piszczel i strzałka oraz ich połączenia: staw biodrowy i staw kolanowy (typ/rodzaj, składniki podstawowe i dodatkowe, możliwe ruchy w stawie); kości stopy - kości stępu (kość piętowa, skokowa, łódkowata i kości klinowate), kości śródstopia i palców oraz ich połączenia (staw skokowy górny i dolny). Mięśnie obręczy kończyny dolnej: m. pośladkowy wielki, średni i mały; m. gruszkowaty, m. bliźniaczy górny i dolny; m. zasłaniacz wewnętrzny, m. czworoboczny uda, m. napinacz powięzi szerokiej, m. biodrowy, m. lędźwiowy większy i mniejszy/m. biodrowo-lędźwiowy, m. zasłaniacz zewnętrzny. Mięśnie uda i podudzia - podział na grupy czynnościowe (prostowniki i zginacze), podział topograficzny (grupa przednia i tylna mm. uda i podudzia); m. czworogłowy uda, mm. grupy kulszowo-goleniowej, m. piszczelowy przedni, mm. strzałkowe, m. brzuchaty łydki, m. płaszczkowaty (rozpoznanie i znajomość położenia). Unerwienie w obrębie okolicy pośladkowej – splot lędźwiowo-krzyżowy i jego gałęzie długie (nerw kulszowy (piszczelowy, strzałkowy wspólny), udowy, zasłonowy). Unaczynienie w obrębie okolicy pośladkowej (tętnica biodrowa wewnętrzna i jej gałęzie ścienne), Unaczynienie uda i podudzia: tętnica biodrowa zewnętrzna i wewnętrzna, tętnica udowa, tętnica głęboka uda, tętnica podkolanowa, tętnica piszczelowa tylna, tętnica strzałkowa; żyły powierzchowne i głębokie kończyny dolnej (ż. odpiszczelowa, ż. odstrzałkowa, ż. piszczelowa tylna, ż. podkolanowa, ż. udowa). Anatomia kliniczna: anatomia iniekcji domięśniowych, żylaki kończyn dolnych. Zagadnienia topograficzne: rozstęp wspólny (rozstęp mięśni + rozstęp naczyń), trójkąt udowy, dół podkolanowy – ograniczenia i zawartość. WEJŚCIÓWKA!

PON 17.11.2025 CZW 20.11.2025	SEMINARIUM (3): Miednica, brzuch, kończyna dolna – uzupełnienie i podsumowanie. Wybrane zagadnienia radiologiczne. Uzupełnienie i podsumowanie materiału z zakresu miednica, jama brzuszna i kończyna dolna ze szczególnym uwzględnieniem analizy unaczynienia tętniczego narządów jamy brzusznej i miednicy: gałęzie aorty brzusznej, w tym pień trzewny, tętnica kręzkowa górna i dolna i ich obszary unaczynienia; gałęzie tętnicy biodrowej wewnętrznej i ich obszary unaczynienia. Unaczynienie odżywcze i czynnościowe wątroby. Wybrane zagadnienia dotyczące anatomii radiologicznej miednicy, jamy brzusznej i kończyny dolnej. ZALICZENIE SEMINARIUM (TERMIN I)! Termin II – do ustalenia
28.11.2025 – termin I termin II – do ustalenia	Ćwiczenie 6 (2): Kolokwium – termin I Kolokwium – termin II
29- 30.01.2026	III terminy – kolokwium; zaliczenie seminarium
Dopuszczenie do Egzaminu „0” w semestrze letnim dla Studentów spełniających kryteria: - uzyskanie dopuszczenia do I-go terminu wszystkich kolokwiów (z obu semestrów) i uzyskanie ich zaliczenia w tym terminie - uzyskanie oceny 4.0, 4.5 lub 5.0 w I terminie zaliczenia seminarium (w obu semestrach) - brak zaległości w odrabianiu opuszczonych i usprawiedliwionych zajęć ze wszystkich form zajęć	